

॥ वाल्मीकि रामायण ॥

२ अयोध्याकाण्ड

अध्याय १००

आश्वासयन्तं भरतं जाबालिर्ब्राह्मणोत्तमः ।
 उवाच रामं धर्मज्ञं धर्मापेतमिदं वचः ॥ १ ॥

साधु राघव मा भूते बुद्धिरेवं निरर्थका ।
 प्राकृतस्य नरस्येव आर्यं बुद्धेस्तपस्विनः ॥ २ ॥

कः कस्य पुरुषो बन्धुः किमाप्यं कस्य केन चित् ।
 यदेको जायते जन्तुरेक एव विनश्यति ॥ ३ ॥

तस्मान्माता पिता चेति राम सज्जेत यो नरः ।
 उन्मत्त इव स ज्ञेयो नास्ति काचिद्धि कस्य चित् ॥ ४ ॥

यथा ग्रामान्तरं गच्छन्नरः कश् चित्क्व चिद्वसेत् ।
 उत्सृज्य च तमावासं प्रतिष्ठेतापरेऽहनि ॥ ५ ॥

एवमेव मनुष्याणां पिता माता गृहं वसु ।
 आवासमात्रं काकुत्स्थ सज्जन्ते नात्र सज्जनाः ॥ ६ ॥

पित्र्यं राज्यं समुत्सृज्य स नार्हति नरोत्तम ।
 आस्थातुं कापथं दुःखं विषमं बहुकण्टकम् ॥ ७ ॥

समृद्धायामयोध्यायामात्मानमभिषेचय ।
 एकवेणीधरा हि त्वां नगरी सम्प्रतीक्षते ॥ ८ ॥

राजभोगाननुभवन्महार्हान्पार्थिवात्मज ।
 विहर त्वमयोध्यायां यथा शक्रस्त्रिविष्टपे ॥ ९ ॥

न ते कश्चिद्दशरतःस्त्वं च तस्य न कश् चन ।
 अन्यो राजा त्वमन्यश्च तस्मात्कुरु यदुच्यते ॥ १० ॥

गतः स नृपतिस्तत्र गन्तव्यं यत्र तेन वै ।
 प्रवृत्तिरेषा मर्त्यानां त्वं तु मिथ्या विहन्यसे ॥ ११ ॥

अर्थधर्मपरा ये ये तांस्ताञ्ज्शोचामि नेतरान् ।
 ते हि दुःखमिह प्राप्य विनाशं प्रेत्य भेजिरे ॥ १२ ॥

अष्टका पितृदैवत्यमित्ययं प्रसृतो जनः ।
 अन्नस्योपद्रवं पश्य मृतो हि किमशिष्यति ॥ १३ ॥

यदि भुक्तमिहान्येन देहमन्यस्य गच्छति ।
 दद्यात्प्रवसतः श्राद्धं न तत्पथ्यशनं भवेत् ॥ १४ ॥

दानसंवनना ह्येते ग्रन्था मेधाविभिः कृताः ।
 यजस्व देहि दीक्षस्व तपस्तप्यस्व सन्त्यज ॥ १५ ॥

स नास्ति परमित्येव कुरु बुद्धिं महामते ।
 प्रत्यक्षं यत्तदातिष्ठ परोक्षं पृष्ठतः कुरु ॥ १६ ॥

सतां बुद्धिं पुरस्कृत्य सर्वलोकनिदर्शिनीम् ।
 राज्यं त्वं प्रतिगृह्णीष्व भरतेन प्रसादितः ॥ १७ ॥

The files in this directory are revised versions of the digital files produced by Professor Muneo Tokunaga, Kyoto University, and copyrighted by him. I am grateful to Professor Tokunaga for his agreement to this use of his original files and for permitting the revised versions to be made publicly available.

Dr J. D. Smith ; email: jds10@cam.ac.uk ; <http://bombay.oriental.cam.ac.uk/index.html>

ITRANS conversion questions to: avinash Chopde javinash@acm.org;

Last updated on March 25, 1998; Send corrections to sanskrit@cheerful.com